

El Consell, vist des del paritori

L'elecció de les vuit persones que acompanyen Ximo Puig i Mónica Oltra al nou Govern valencià ha tensionat novament Compromís, amb la vice-presidenta del Consell com a vencedora: ha guanyat les batalles de les conselleries que li corresponien al Bloc. Aquesta és la història d'un part múltiple, d'alt risc.

Reportatge de Víctor Maceda

“**C**onsellera d'Educació, Investigació... Conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport: Vicent Marzà Ibáñez”, va dir Ximo Puig, i Gràcia Jiménez va quedar de pedra. Plantada davant l'ordinador, a casa d'una de les seues filles, situada a escassos metres del Palau, seguia la compareixença del president de

la Generalitat Valenciana a través d'internet i no hi podia donar crèdit.

No, no seria consellera. Al full, potser figurava el seu nom, ni que fóra ratllat. Qui va efectuar aquell canvi d'última hora, però, no es va adonar que també calia modificar el gènere del conseller en qüestió. Encara sort que Puig va ser capaç de rectificar sobre la marxa.

Una hora i 15 minuts abans, a Gràcia Jiménez li havien demanat que enviara el seu currículum per tal d'adjuntar-lo als dels altres membres del nou Consell. No dubtava que en formaria part. Ni tan sols no va alarmar-se en veure que la conferència de premsa presidencial, programada per a les 12 hores, s'iniciava amb un quart de retard.

EL NOU CONSELL VALENCIÀ

D'esquerra a dreta, els 10 integrants del nou Govern valencià. Dalt, la consellera de Vivenda, Obres Públiques i Vertebració del Territori, María José Salvador; el conseller d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Ocupació, Rafa Climent; la consellera de Sanitat Universal i Salut Pública, Carmen Montón; la consellera d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, Elena Cebrían, i el conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Manuel Alcaraz. A sota, la consellera de Justícia, Governació i Reformes Democràtiques, Gabriela Bravo; la vice-presidenta, portaveu i consellera d'Igualtat i Política Inclusiva, Mónica Oltra; el president, Ximo Puig, el conseller d'Hisenda, Model Econòmic i Administració Pública, Vicent Soler, i el conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, Vicent Marzà.

Ella no va ser-ne conscient, però en aquell quart d'hora van passar moltes coses. La primera: Ximo Puig va trucar a Marzà per comunicar-li que seria el conseller del ram. La segona: Mónica Oltra va enviar un missatge de WhatsApp als altres 18 integrants del grup parlamentari de Compromís per comunicar-los els noms definitius dels consellers a proposta de la coalició. La tercera: Marzà, militant del Bloc Nacionalista Valencià, va parlar breument per telèfon amb Enric Morera, secretari general de la formació, i pel to de la conversa, va confirmar que no havia estat ell qui l'havia fet conseller *in extremis*. Perquè, en efecte, Morera va defensar l'opció de Jiménez fins a les 12.15 hores del 29 de juny, però va fallar-li l'estratègia.

Oltra no volia que Educació i Cultura recaiguera sobre Compromís, de cap de les maneres. De fet, a la reunió del 20 de juny, les comissions negociadores del pacte de govern van acordar que aquesta cartera i la de Sanitat anaren a parar a mans independents. Són, amb molta diferència, els dos departaments amb un pressupost més elevat, però en què les possibilitats de desgast també són més elevades. "Per bé que ho fem, generarem dolor, és inevitable", explica una font de la coalició.

Així com a Sanitat Universal i Salut Pública es va plantejar el nom de la doctora Ana Lluch, una gran experta en càncer de mama que no va acceptar l'ofertament, el Bloc –la formació més important de les tres que integren Compromís– va considerar absolutament prioritari que Educació, Investigació, Cultura i Esport anara a mans d'algú que generara consens entre els professionals, el principal sindicat afí i les entitats defensores de la llengua i la cultura pròpies. "El Bloc no ha vingut a aquest món a posar escaiola", va dir un dels seus caps visibles. De tota manera, Morera va delegar l'elecció en el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STEPV) i en Escola Valenciana, i diumenge 21 de juny, l'endemà que va acordar-se de situar-hi un independent, Gràcia Jiménez n'era l'escollida.

Una dona de 58 anys, de Sant Vicent del Raspeig (Alacantí) i sense carnet de partit –va tenir el de l'antiga Unitat del Poble Valencià (UPV), l'actual Bloc, partit amb què va presentar-se a l'alcaldia d'Alacant l'any 1991–, lligada a Escola Valenciana a través de l'Associació Cívica per la Normalització del Valencià i amb una àmplia trajectòria a tots els nivells de l'ensenyament, fins al punt que fou inspectora a l'anterior etapa socialista a la Generalitat. Al capdavant, una activista de l'idioma a les comarques meridionals –allà on té una salut més feble– que el mateix diputat Vicent Marzà, cap de llista de Compromís per la circumscripció de Castelló i mestre d'escola, havia suggerit com a possible consellera després de les eleccions. L'altre nom que va posar damunt la taula era el de Tudi Torró, veterana del món de l'ensenyament i de la normalització de la llengua al sud del

EN PRIMERA INSTÀNCIA, VICENT MARZÀ VA SUGGERIR EL NOM DE GRÀCIA JIMÉNEZ COM A POSSIBLE CONSELLERA

país, igual com Jiménez, però en aquest cas, d'Elx.

Amb tot, qui li comunica a Gràcia Jiménez que serà la consellera d'Educació no és ni Morera ni Oltra ni Marzà, sinó Vicent Maurí, el portaveu de l'STEPV. Diumenge 21 de juny, ella assisteix a la celebració del 30è aniversari de la Penya Barcelonista de Gata, la població del seu marit, que té lloc al restaurant Los Arcos, de Pedreguer (Marina Alta). De sobte, s'adona que té una trucada perduda d'un mòbil que desconeix. Se n'ix del local, retorna la telefonada, i li respon Maurí, que li explica que Escola Valenciana i l'STEPV han pensat que és la persona idònia per liderar la Conselleria. Li demana que s'ho

pense, i que en cas de tirar endavant, rumie l'equip amb què vol comptar. A més, li prega discreció.

Jiménez ho consulta amb la família i accepta l'oferta. Dilluns 22, Enric Morera concerta una trobada amb ella per al dimarts 23, coincidint amb la seua visita a les Fogueres d'Alacant. Dimecres 24, quan tot just fa 48 hores que ha donat el "sí", el seu nom comença a aparèixer als mitjans de comunicació, i els dies posteriors, els de signe conservador en destacaran la defensa entusiasta de la unitat de la llengua i de la independència de Catalunya. A València, Mónica Oltra s'espanta, i a Alacant, alguns dirigents del PSPV-PSOE transmeten el seu neguit a la cúpula del partit. Malgrat l'onada de simpatia a les xarxes –es crea el *hashtag* #joGràcia– i a alguns diaris digitals, el seu nom corre el risc de cremar-se. L'opinió favorable de membres de Podem com Joan Blanco o de la diputada alacantina Llum Quiñonero, cap de llista a les Corts per Alacant, tampoc no sembla suficient, per bé que Oltra havia remarcat que els dos consellers independents havien d'agradar a la formació violeta, que dóna suport extern al bipartit. Tant Luisa Pastor, l'ex-alcaldessa de Sant Vicent del Raspeig pel PP, i qui era la seua regidora d'Educació, la feliciten i valoren el seu tarannà dialogant.

Però la pressió mediàtica és notable, i dissabte 27, a dos dies de la compareixença de Puig, el consell nacional del Bloc fa una aposta indissimulada per ella: "No entrarem al Consell d'amagat", sentència la direcció, que recomana no accedir-hi si no és "amb cara i ulls". El consell general de Compromís, no hi posa cap però. Paral·lelament, se li diu a Gràcia Jiménez que prepare la maleta i viatge cap a València, on l'endemà, diumenge, el nou president prometrà el càrrec en un acte solemne. Volen que es faça visible a les Corts, però ella, un cop instal·lada al cap i casal, s'estima més quedar-se a casa de la filla. Troba que seria contraproduent.

L'envaeix una sensació estranya. El Bloc la defensa aferrissadament, sí, però no ha parlat ni amb Oltra ni amb Puig. →

TEMPS ERA TEMPS

Quan el Bloc Nacionalista Valencià encara era la Unitat del Poble Valencià, Gràcia Jiménez va presentar-se com a cap de llista a l'alcaldia d'Alacant. Corria l'any 1991 i aconseguir-hi representació era una autèntica utopia.

A la imatge, Jiménez, acompanyada de Juan María Bandrés (d'Euskadiko Ezquerria), Ximo Llorca i Vicent Monroig. Al costat, una imatge actual.

→ Qui serà la vice-presidenta arriba a demanar el seu número de telèfon, però mai no s'hi posa en contacte. En canvi, Jiménez sí que dialoga amb Manuel Alcaraz –que serà designat conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació–, que li recomana ocupar una direcció general de la Conselleria. En Alcaraz, bon amic d'Oltra, ella té confiança, i aquesta suggerència no li agrada gens. A partir d'aquella conversa, ell se'n desentendrà i ja no es posarà al telèfon.

Diumenge al matí, en una reunió urgent a les Corts, Morera comunica als altres portaveus de la coalició –Oltra, per Iniciativa; Julià Álvaro, pels Verds-Equo, i Joan Ribó, en representació dels independents– que Ximo Puig aprova el nom de Gràcia Jiménez, però en realitat, el president electe només li ha dit que no vetarà el nom que li trasllade Compromís. Dilluns, a la compareixença on fa públic el nou executiu, Puig afirmarà davant els periodistes que ha acceptat la proposta que li ha fet “la persona de Compromís que té l'autoritat de fer-ho”, és a dir, Mónica Oltra.

l'escollit és Vicent Marzà, un jove de 32 anys adscrit al sector renovador del Bloc, obertament sobiranista, militant de l'STEPV i fill de dos impulsors d'Escola Valenciana a la capital de la Plana. És a dir, un perfil molt semblant al de Jiménez, tot i que més jove i –allò més important– enfrontat internament a Morera i els altres “cristians vells”, tal com s'han intitulat i com s'anomena el grup de WhatsApp que comparteix la vella guàrdia del partit. En

contraposició a ells, Marzà, Fran Ferri –nou síndic parlamentari– i uns altres joves del Bloc –i d'Iniciativa– n'han creat un que es diu “els morets joves”. Morera els diu “el G-7”, perquè set d'ells van signar les esmenes més crítiques al reglament de primàries de les eleccions europees.

Al rerefons de la pugna per situar Jiménez a la Conselleria, doncs, hi havia una pugna interna al si del Bloc i de Compromís. I Oltra, jugant al límit, de nou s'ha posicionat clarament del costat del sector més jove: els separa el nacionalisme, però

LA PUGNA PER SITUAR JIMÉNEZ A LA CONSELLERIA ERA UNA PUGNA INTERNA DEL BLOC I DE COMPROMÍS

els uneix el desig de provocar el relleu de Morera i companyia. Una meta que esperen que arribe aviat, ara que ell ha estat escollit president de les Corts, un càrrec institucional que veuen incompatible amb el lideratge d'un partit polític. És per això que desitgen que el congrés nacional del Bloc, previst per a la tardor del 2016, s'avance tant com siga possible.

Un xoc generacional que, d'alguna manera, s'ha estès a Escola Valenciana. Destacats veterans de l'entitat hi han situat els seus fills com a tècnics, i són ells, els

joves, els més emocionats amb l'elecció de Marzà, tot al contrari que Vicent Moreno, el president d'Escola, molt afectat per la manera com s'ha tractat Gràcia Jiménez. La seua decapitació en directe, en *streaming*, li ha resultat gairebé tan dura com a ella.

El dia anterior, la vesprada de diumenge 28, Mónica Oltra prova, sense èxit, de contactar telefònicament amb Enric Morera. No ho aconsegueix fins més enllà de les 21 hores, i és en aquest moment quan li planteja el nom de Marzà. Morera no vol ni sentir-ne a parlar i planteja reunir d'urgència l'executiva de Compromís dilluns al matí. Però el termini s'esgota, ja no hi ha temps material de convocar-la, i, poc abans de les 12 hores, Oltra transmet a Puig que el conseller serà Marzà.

“I ser consellera?”

En efecte, la vesprada-nit de diumenge Oltra ja té presa la decisió de nomenar Marzà i descartar Jiménez. I Julià Álvaro, que anava a ser conseller d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, haurà de ser substituït per una dona independent. Ja està clar que Educació correspondrà a Compromís, i Sanitat, al PSPV, i els criteris de paritat afecten la baula més feble del Consell: la que designa Verds-Equo.

Al Port de València, Carles Arnal, dirigent del partit ecologista, s'acomia d'Elena Cebrián, que ha vingut des de Madrid per passar el cap de setmana i entrevistar-se amb ell. Dues setmanes enrere, son pare, Rafa Cebrián, un històric

versitat de València i conseller d'Administracions Públiques amb Joan Lerma, que serà el titular d'Hisenda, Model Econòmic i Administració Pública. Ha oferit la cartera a José Antonio Pérez, gerent de la Universitat Politècnica de València i expert en finançament, però ha declinat la proposta. A Julián López Milla, que va reeixir en la seua estrena com a diputat a la legislatura anterior, Puig li ha garantit que anirà al Consell, però desconeix a quin nivell. Pérez recomana que siga com a conseller, però el president es limita a contestar que "aquesta possibilitat, sempre la tinc".

A la Conselleria de Vivenda, Obres Públiques i Vertebració del Territori, Puig pensa en Francesc Signes, però es decanta per María José Salvador, curiosament de la Vall d'Uixó (Plana Baixa), igual com la seua predecessora, Isabel Bonig. És la portaveu de vivenda del PSPV. A Justícia, Governació i Reformes Democràtiques, la negativa de l'independent Ximo Bosch –portaveu de Judges per a la Democràcia– obri el camí a Luis Manglano –que fou instructor del *cas Naseiro*– i Gabriela Bravo, que és la finalment escollida. Ex-portaveu del Consell General del Poder Judicial, l'any 2011 va poder ser la

LA PROPOSTA DE PERE MAYOR NO ERA CAP 'BOUTADE', SINÓ QUE COMPTAVA AMB EL VIST-I-PLAU DE PUIG

candidata del PSPV-PSOE a l'alcaldia de València –aquesta era la intenció del secretari general del moment, Jorge Alarte–, però José Luis Rodríguez Zapatero es va negar a provocar cap modificació a l'òrgan de govern dels judges.

Per últim, a la Conselleria de Sanitat, el canvi de plans –els departaments amb independents al capdavant no seran aquest i Educació, sinó Justícia i Agricultura– duu Ximo Puig a buscar algú del partit, preferiblement dona, que tinga relació amb el sector. De seguida pensa en

Carmen Montón, llicenciada en medicina –mai no ha exercit– i secretària d'Igualtat del PSOE, a més de diputada al Congrés. La idea no satisfà Oltra, que volia algú més experimentat i que coneguera a fons el sector, però quan ella confessa el seu desencant –"no pots trobar-ne cap altra?"–, li pregunta– ja no hi ha res a fer: Puig ha comunicat a Montón que serà consellera i no s'imagina fent marxa enrere, sobretot perquè l'opció B, Ignacio Subías, és home. De qualsevol manera, en el procés de designació de consellers, ho ha tingut bastant més fàcil que no Oltra a Compromís.

Economia, l'altra batalla

De fet, l'únic nomenament senzill per a ella ha estat el d'Alcaraz com a conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació. El coneix de la seua etapa a Esquerra Unida i ha aconseguit que ara milite a Compromís. Fruit dels equilibris interns de la coalició, dels quatre departaments que li toquen a la coalició, el Bloc en controla dos, Verds-Equo un altre, i Iniciativa del Poble Valencià, aquest, que no ha generat discussió.

Educació a banda, els nacionalistes estan al capdavant d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Ocupació, una àrea per a la qual a Ximo Puig li hauria agradat comptar amb José Vicente González, el president de la patronal valenciana, una persona lligada al món de la indústria que ha sintonitzat especialment amb l'esquerra. Però la conselleria recau en Compromís –en definitiva, s'ha fet un repartiment per duets: Presidència-Vice-presidència, Hisenda-Economia, Sanitat-Educació, Justícia-Transparència i Obres Públiques-Agricultura– i el cap del Consell no té gaire a dir.

Economia ha comportat una altra batalla al si de Compromís. Un sector del Bloc va impulsar el nom de Pere Mayor, el més històric dels històrics de la formació, i els renovadors i Oltra van vetar-ho de seguida. De nou, l'aparició prematura del nom d'un aspirant a la premsa va provocar una reacció en contra. En realitat, però, Mayor no va formalitzar la seua proposta de ser conseller fins dimecres 24 de juny, a través d'un correu electrònic a tots els membres de l'executiva.

de l'excursionisme valencià, li ha enviat el currículum de la seua filla, i malgrat que Arnal en principi no li ha fet cas, uns dies després, en llegir-lo atentament, queda embadalit. És una alta funcionària del Ministeri d'Agricultura, però està disposada a abandonar Madrid i retornar a València. Arnal confirma les bones sensacions en persona, i li proposa d'ocupar un càrrec en el segon graó de la Conselleria.

Passades les 20 hores, quan ja en fa tres que estan reunits i estan a punt de dir-se adéu, Arnal rep una trucada en què li expliquen que al capdavant de la Conselleria verda hi ha d'haver una dona. Han de trobar un nom i han de buscar-lo ràpid. És llavors que Arnal comenta al seu interlocutor que potser té al seu davant la persona indicada. "No marxés encara, Elena, per favor... I ser consellera? Què et semblaria ser consellera?"

Fins les 23 hores, passejant per la dàrsena del Port –amb Arnal a una distància prudencial, per tal de reservar la seua intimitat–, Cebrián parla telefònicament amb amics i familiars. També ho fa amb Oltra i amb Álvaro, i acaba acceptant la proposta: "Diré que sí", contesta a Arnal, que ha extret una magnífica opinió d'ella. Una de les dues peces que faltaven en el trencaclosques del Consell resulta ser Cebrián, i encaixa a la perfecció amb allò que buscava Verds-Equo i que recomanaven els dos principals sindicats agraris, AVA i La Unió. Experta i polivalent.

Del costat socialista, fa un parell de dies que Puig ha comentat a Vicent Soler, degà de la Facultat d'Economia de la Uni-

La vice-presidenta i portaveu, Mónica Oltra, en la seua primera compareixença davant els mitjans després d'un ple del Consell. Va ser dimecres de la setmana passada.

La proposta no era cap *boutade*, sinó que comptava amb el vist-i-plau de Puig mateix. El president electe estava al corrent d'aquestes maniobres, i es mostrava expectant. Un grup de persones va provar de persuadir-lo de la preparació de Mayor en la matèria, dels seus contactes en el món empresarial i, sobretot, del fet que podia exercir com a contrapès d'Oltra dins de la quota del Consell nomenada per Compromís.

El pes d'Oltra, però, és considerable: 460.000 vots, 19 diputats a les Corts i més de 700 regidors de cap a cap del País Valencià, la majoria dels quals pensen que, sense ella, tot això no hauria estat possible. Per aquest motiu, els moviments d'Oltra d'aturar la via Mayor van materialitzar-se de manera immediata, amb l'aparició de Fran Ferri, el diputat que havia dut temes d'indústria a la legislatura anterior, com a opció alternativa.

Atès que les possibilitats que Ferri esdevinguera conseller eren elevades, Morera dissenya un pla B que passa per la promoció de Rafa Climent, ex-alcalde de Muro d'Alcoi, com a solució de consens. A ell, de fet, la proposta de Climent li agradava bastant més que no la de Mayor –“no puc dir-li que no es presente”, es justificava, resignat, quan algú li demana-

va pel desig de ser conseller de l'ex-secretari general-, i divendres 26, comunica a Ferri que la de Climent és l'eixida més lògica. Ferri li recorda que el seu resultat de les primàries va ser bastant millor que no el de Climent, però que, en benefici de l'acord, evitarà la votació interna i acceptarà que l'altre siga el conseller. Els mayoristes ja havien retirat llavors la seua candidatura, i Rafa Beneyto, el nom del qual –amb una trajectòria contrastada a Caixa Ontinyent– també es va plantejar en un moment determinat, va demanar de “no participar en cap cursa”. Si no era l'escollit de manera unànime, no volia ser conseller.

“Si el Bloc haguera decidit que el conseller fóra Pere Mayor, no tindríem Govern”, assegura una font de la coalició. “Oltra mai no ho hauria permès”, rebla, “i encara que Climent tampoc no li fa el pes, sap que és més controlable”. Uns altres reparen en el fet que Compromís “s'ha saltat totes les normes a l'hora d'escollir els seus consellers, una cosa que ens hauria de fer reflexionar molt, amb vista al futur”. Encara més amb les eleccions estatals a la cantonada, i unes altres primàries que es presenten calentes, sobretot si es confirma el desig d'Oltra d'anar de bracet de Podem. “A alguns destacats periodistes

de Madrid, Pablo Iglesias els ho ha deixat molt clar: ‘En Valencia, mi hombre es Mónica Oltra’, comenta algú que li ho ha sentit dir.

Mentre es dissenyava el futur gabinet, Oltra també va reunir-se amb Ignacio Blanco, el candidat d'Esquerra Unida a les eleccions del 24 de maig. Fou a l'hora de l'esmorzar, el 16 de juny, en un bar de Mislata situat ben a prop del complex funcional 9 d'Octubre, on l'ex-diputat ha recuperat la seua plaça a l'administració general de la Generalitat. Volia saber si estava disposat a integrar-se en el Govern, però sense especificar-li en quina funció concreta, i Blanco va respondre-li que, en qualsevol cas, li ho hauria de consultar a la seua formació, que a causa de la barrera del 5%, ha passat a ser extraparlamentària. No va haver-hi cap més contacte entre els dos.

De totes les trobades que Mónica Oltra ha mantingut d'ençà dels comicis, però, la més profitosa ha estat la que va mantenir el 17 de juny en un restaurant de Ciutat Vella situat a tocar de la seu del PSPV. Va dinar durant tres hores amb Ximo Puig i amb el síndic socialista a les Corts, el seu amic –i el seu advocat– Manuel Mata. La conversa va ser distesa i va marcar un abans i un després en la seua relació amb el president *in pectore*, fins aquell moment massa freda.

“A partir d'aquell dia, i encara més a partir de l'aprovació definitiva del Consell, Mónica està al 100% amb Ximo. Ja hi ha connectat, se li nota en els ulls. El mira d'una altra manera, i quan parla d'ell, ho fa amb molta empatia, fins i tot amb estima. Hi confia plenament, està a mort amb ell, és el seu president”.

Des de la trona de les Corts, com a nou president de la institució, Enric Morera –a qui Puig pràcticament considerava la seua parella de fet– ara observarà les mirades còmplices entre els dos, asseguts l'un al costat de l'altre als escons de la primera fila, reservats al Consell. I malgrat tot, els desitjarà estima eterna, perquè de l'èxit de la seua relació dependrà, en bona mesura, l'èxit del nou Govern valencià. •

A ALGUNS DESTACATS PERIODISTES DE MADRID, PABLO IGLESIAS ELS HO HA DEIXAT MOLT CLAR: “EN VALENCIA, MI HOMBRE ÉS MÓNICA OLTRA”